

## УВАГА!

### Західний кукурудзяний жук

(*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte) — обмежено поширений в Україні карантинний шкідник. Загальновідомим фактом є те, що він потрапив в наші краї з американського континенту і поступово тут «обживається». Західний кукурудзяний жук зустрічається переважно в західних областях України, з рідкісною появою ближче до сходу. Ареал його розповсюдження щороку збільшується. Існують дані, що шкідник поширюється мінімум на 50 кілометрів на схід щороку.



Діабротика є обмеженим поліфагом. Крім кукурудзи, жуки здатні вигризати вміст квітки і паренхіму листків гарбузових (огірки, гарбузи, кабачки, патисони тощо), також, у зарубіжних матеріалах є інформація про можливість живлення пиячками та листками інших злакових рослин, бобових, айстрових культур.

За рік з'являється лише одне покоління західних кукурудзяних жуків.



### Шкодять дві стадії розвитку шкідника — личинка та імаго.

Імаго вигризують пиячки на волотях та нитки на приймочках маточок качанів. Вони пошкоджують зерно в молочній стиглості на верхівках качанів і «видають» паренхіму між жилками листків. При живленні жука на генеративних органах зменшується кількість зерен в качані, а в результаті цього падає врожайність.

Не меншу загрозу становлять личинки, бо пошкоджують кореневу систему на ранньому етапі розвитку кукурудзи. Після виходу з яйця личинки повинні відшукати коріння кукурудзи для живлення за виділеннями CO<sub>2</sub> (процес респірації- дихання), впродовж 24 годин, інакше загинуть.

Природним бар'єром для діабротики є клімат. Яйця західного кукурудзяного жука не витримують суворих морозів (лише короткочасне охолодження до -10°C, але перебування за такої температури протягом місяця призводить до їх загибелі). За температури -15°C досить одного тижня для того, щоб яйця вимерзли.

Личинки виходять із яєць у травні – червні в період появи сходів кукурудзи та активного росту її коренів. За оптимальної для них температури (22°C) сумарний розвиток усіх трьох вікових стадій личинок триває 20–30 днів; за 29°C – 15 днів, а за температури ґрунту нижче 10°C і вище 30°C розвиток личинок припиняється.

Молоді жуки починають виходити з ґрунту в кінці червня або в I декаді липня. Вихід жуків триває до кінця серпня – початку вересня. Жуки живуть 5–6 тижнів, тому на кукурудзі їх можна виявити до кінця жовтня.

Як жуки, так і личинки шкідника можуть переносити збудників грибкових, бактеріальних та вірусних захворювань кукурудзи. Найбільше вони активізуються на тих полях, де відсутня сівозмінна.



### Методи контролю діабротики

У першу чергу варто проводити агротехнічні дії, щоб контролювати поширення шкідника, такі як:

- не вирощувати кукурудзу більше 2 років на одному місці;
- хімічний метод – обробка насіння системним інсектицидним протруйником класу неонікотиноїдів.

Ефективність інсектициду залежить не тільки від норми препарату, але також від інтервалу часу між сівбою протруєного насіння і появою личинок шкідника. Оптимальний інтервал не має перевищувати 4–5 тижнів. При збільшенні періоду від сівби до появи личинок діабротики понад 6 тижнів ефективність інсектицидного захисту істотно зменшується. Тому за ранньої сівби у роки з холодною весною інсектицидна обробка насіння може виявитися неефективною – личинки активізуються тоді, коли концентрація системного інсектициду у рослинах недостатня для отруєння шкідників, що гризуть коріння кукурудзи.



Жоден із методів, використовуваних для контролю західного кукурудзяного жука, не забезпечує гарантований захист посівам кукурудзи. Тому цілком покладатися тільки на інсектициди або на стійкість вирощуваного гібрида не варто. Але комбінація декількох методів у єдину систему інтегрованого захисту може бути надзвичайно ефективною, та не потребує додаткових витрат.

Вирощування гібридів із потужною, що швидко розвивається кореневою системою, суворе дотримання сівозміни, передпосівна обробка насіння інсектицидними протруйниками – це різні рівні захисту, спрямовані на те, щоб запобігти проблемі, знищити шкідника й зменшити шкоду. Такий комплекс заходів не потребує додаткових витрат і дає змогу уникнути й інших серйозних проблем (дротяників, стеблового кукурудзяного метелика, попелиці, грибних і бактеріальних захворювань). Тому краще не чекати акліматизації та поширення західного кукурудзяного жука в Україні, а заздалегідь зробити все можливе, щоб йому в нас не сподобалося.



### Контакти для зв'язку:

вул. Воскресенський узвіз, 7,  
м. Полтава, 36020  
тел./факс (0532)60-66-47,  
E-mail: [pol\\_gydpss@polvet.gov.ua](mailto:pol_gydpss@polvet.gov.ua)



При виявленні західного кукурудзяного жука обов'язково повідомляти Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області.